

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців**

**“КОНЦЕПТИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА”**

(Одеса, 24-5 травня 2019 року)

Одеса -2019

УДК: 1:403:316.6(08)

К 65 Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства // Матеріали III Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 24-25 травня 2019 р.) 94 с.

Рецензенти:

Скловський Ігор Зіновійович - доктор філософських наук, професор кафедри суспільних наук Центральноукраїнського національного технічного університету

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Романенко Михайло Ілліч - доктор філософських наук, професор кафедри філософії Комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти»

Збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» вміщує матеріали, які досліджують соціокультурні засади трансформацій ціннісної сфери життєдіяльності суспільства, аналізують соціокультурні трансформації молодіжного соціуму, показують соціокультурні трансформації освітнього середовища та розкривають проблемні моменти культури бізнесу в умовах соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства, а також розглядають синергетику як самоорганізаційну систему у суспільстві, що трансформується. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 10 від 27 травня 2019 року)

української ідеї потім розглядається у межах відповідної громадської дискусії з кінця листопада 2013 р., але на фоні «гібридної» війни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бердяев Н.А. Человек и машина (Проблемы социологии и метафизики техники) / Николай Бердяев // Вопросы философии. - 1989. - №2. - С.146-162.
2. Борінштейн Є. Р. Особливості соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства / Євген Русланович Борінштейн. Наук. коне. А. І. Кавалеров. Автореферат... доктора філософських наук. Спеціальність 09.00.03 - соціальна філософія та філософія історії. - Одеса. Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, - 2010.-34 с.
3. Вернадский В.И. Биосфера и ноосфера / Владимир Вернадский. - М.:Наука, 1989.-261 с.

Соколова Оксана Василівна - аспірантка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського

СОЦІАЛЬНИЙ МІФ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ КОНСТРУКТ

Людина, будучи частиною природного і соціального середовища, знаходиться в постійному пошуку способів ідентифікація природних і культурних феноменів, соціальних явищ, формуючи індивідуальні судження як елементарну форму знання, спирається найчастіше на колективні судження. І те, що ми називаємо істиною, нерідко є набором чуттєвих уявлень, сформованих під впливом колективного досвіду і "наперед заповнене величезним числом колективних уявлень» [1]. Ця образно-символічна реальність, чуттєво сприймається як істина, зовсім не обов'язково бути вигадкою або фантазією, що характерно для архаїчних міфів. Навпаки, соціальний міф заміщає собою дійсність, виртуалізує, імітує факти, не вимагає підтвердження автентичності особистим досвідом. Такий міф є частиною ознавательної сфери і відображає дійсність в символах і образах, історично контекстуальних, ціннісно орієнтованих, конструюючи буття соціуму і індивіда.

Сьогодні ми змушені визнати, що «реалістичність» сприйняття буття, яку О.Конт і інші мислителі Нового часу вважали апологетом еволюції людських спільнот, аж ніяк не підтверджується: «Сукупність нашої розумової еволюції», про яку писав О. Конт, все ще далека від гармонії «між філософським генієм і загальним здоровим глуздом» [2] Неспроможність «релігії Розуму» передбачив Жорж Сорель, який привніс в інтелектуальний дискурс ідею соціального міфу як фактора зміни людських спільнот. Сорель піддав критиці ідею переваги розуму над міфом, вказавши на те, що міфи мають істотно більший потенціал соціальної мобілізації, здатністю управляти і конструювати соціальну реальність. Сорель здається незаперечним той факт, що риси соціального значною мірою визначаються ірраціональними рухами душі, містифіковану уявленнями про справедливе, ніж ідеями розуму, без почуттів і строгими аналітичними розрахунками. [3]

Соціальне міфотворчість особливо актуалізується в періоди глобальних економічних, технічних, екологічних, інформаційних трансформацій, які обумовлюють стрімку соціальну динаміку.

Це пов'язано з розмиванням культурних ідентичностей, девіацій ціннісних орієнтирів, витісненням з оточення людини сфери природи і заміни її соціальним середовищем з політичними ідеологічними дискурсами.

Ренесансу міфу сприяють практично безмежні можливості мультимедійних та інформаційних технологій, які кардинально змінили традиційні, що історично склалися механізми трансляції соціального досвіду і дозволяють соціальним міфам легше охоплювати широкий загальний людський простір. У період трансформації соціального простору перестають діяти колишні закони і правила, а досвід передається не у вигляді знання про ці правила і

законах, а у вигляді міфосюжетов, оснований на системі символів, що знімають сложную рефлексію, яка усуває уявлення про випадковості. Знакові системи і символи набувають найважливішу роль, символічні цінності виявляються вищими всіх інших, поскільки ними актуалізується несвідоме, яке приховує руйнівний інструмент соціальних процесів [4].

З урахуванням таких змін відбувається і реконструкція картини світу, де засоби масової інформації використовуються як інструмент не просто управління поведінкою, але і є елементом, програмує глибокі архітектурні пласти, впливаючи на несвідомо і свідомо сферу суспільства, в якому людина знову занурюється в пошук нових комунікативних форм адаптації до сучасних умов існування, до зміни ціннісних орієнтацій і мотиваційної сфери в умовах боротьби ідей. Висока активність процесів соціального міфотворчості в сучасному суспільстві, широке поширення соціальних міфів, перетворення їх в фактор ідеології роблять необхідною завдання наукового дослідження і філософського осмислення конструктивною і деструктивною ролей соціальної міфології в житті суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Леві-Брюль Л. Надприродне в первісному мисленні. М.: Наука, 1994. - С. 61
2. Конт О. Дух позитивної філософії // Західноєвропейська соціологія XIX ст. Тексти / Под ред. В.І. Добренєвкова. М.: Міжнародний університет бізнесу і управління, 1996..
3. Сорель Ж. Соціальні нариси сучасної економії / Пер. з фр. М.: С. Дороватовская і А. Чарушников, 1908.
4. Кольєв А.Н. Політична міфологія. - М., 2003. - 381 с. (С. 65)

Ткаченко Катерина Валеріївна (Одеса) – здобувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ У СОЦІАЛЬНОМУ БУТТІ

В історії філософії склалося чимало підходів до інтерпретації феномену особистості (ми перерахували лише деякі). Кожен з підходів репрезентує певну культурно-історичну ситуацію, в межах якої поняття «особистість» набуває своїх специфічних рис. Зважаючи на те, що особистість – це не сталий об'єкт, якій можна було б однозначно описати «раз і назавжди», а складна динамічна система, що знаходиться в стані перманентного та нелінійного розвитку, ця методологічна поліфонія вже не здається надто дивною. Навпаки, лише так і можна описувати особистість: як багатогранну та мінливу.

Ці міркування і зумовили наше звернення до синергетичної парадигми, адже поперше, синергетика – доволі молодий науковий напрямок, що віддзеркалює об'єктивні тенденції розвитку як сучасної науки, так і сучасної цивілізації, по-друге, саме синергетика вказує на динамічний та варіативний характер людської особистості. В рамках синергетичного підходу особистість трактується як:

1) жива нелінійна система, яка відрізняється від небіологічних лінійних систем ознаками життя і своєю поведінкою (вона виникає, старіє і руйнується за особливими законами);

2) соціально та культурно інтегрована система, оскільки в її функціонуванні величезну роль грають соціокультурні чинники, які впливають на всі рівні системи;

3) саморегулююча, самоврядна система, бо їй притаманний певний набір механізмів саморегуляції, де провідну роль керуючого фактору відіграє індивідуальна система цінностей особистості;

4) складна система, що самоорганізується, тобто інформаційно впорядкована система, здатна «в процесах взаємодії з середовищем до адаптивної самокорекції і прогресивної еволюції шляхом використання механізмів зворотного зв'язку»;